EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 26.7.2024
COM(2024) 323 final

2024/0184 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses San Marino ühinemisega 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolevas ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel võetav seisukoht rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses San Marino valitsuse ühinemisega rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga (edaspidi „leping“).

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping

Rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu (edaspidi „leping“) eesmärgid on: i) saavutada ühtsus oliiviõlide, oliivijääkõlide ja lauaoliivide füüsikalis-keemilisi ja organoleptilisi omadusi käsitlevates riiklikes ja rahvusvahelistes õigusaktides, et vältida kaubandustõkkeid, ii) tegutseda füüsikalis-keemiliste ja organoleptiliste uuringute valdkonnas, et suurendada teadmisi oliivitoodete koostise ja kvaliteediomaduste kohta, eesmärgiga konsolideerida rahvusvahelised standardid, ning iii) tugevdada rahvusvahelise oliivinõukogu rolli oliivide ja oliiviõli valdkonna tippkeskusena rahvusvaheliste teadusringkondade jaoks.

Lepingu uuendatud versioon jõustus 1. jaanuaril 2017.

Euroopa Liit on lepingu osaline[1].

2.2. Liikmete nõukogu

Liikmete nõukogu on rahvusvahelise oliivinõukogu kõrgeim ja otsuseid tegev organ. Ta kasutab kõiki volitusi ning täidab kõiki ülesandeid, mida on vaja kõnealuse lepingu eesmärkide saavutamiseks. Euroopa Liit on lepingu osalisena rahvusvahelise oliivinõukogu liige ja on liikmete nõukogus esindatud. Liikmete nõukogu otsused uute liikmete ühinemise kohta võetakse vastu konsensuse alusel. Lepingu artikli 10 lõike 4 punktis b on sätestatud, et kui liikmete nõukogu eesistuja määratud tähtaja jooksul konsensust ei saavutata, siis liikmed hääletavad. Otsus loetakse vastuvõetuks, kui selle poolt on vähemalt liikmete enamus, kes esindavad vähemalt 86 % liikmete osaluskvoodist.

Rahvusvahelises oliivinõukogus on praegu 21 liiget ning kokku 1 000 osaluskvoodist on Euroopa Liidul neid 659.

2.3. Liikmete nõukogu kavandatav akt

Pärast seda, kui San Marino esitas 21. märtsil 2024 ametliku taotluse lepinguga ühinemiseks, peaks liikmete nõukogu eelseisval liikmete nõukogu istungil või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, võtma vastu otsuse San Marino ühinemise kohta.

Kavandatava akti eesmärk on kehtestada tingimused San Marino ühinemiseks vastavalt lepingu artiklile 29.

Kavandatav akt muutub lepinguosaliste jaoks siduvaks, sest sellega muudetakse liikmete nõukogus otsustamise tasakaalu, kui otsuseid ei võeta vastu konsensuse alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4.

---

[1] Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2) ning nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Kuigi oliiviõli ja lauaoliivide sektor on San Marinos tagasihoidlik, on oliiviõli ja lauaoliivide tootmine ja tarbimine seal pikaajaline traditsioon. San Marino põllumajandusmaa moodustas 2021. aastal 38,3 % kogupindalast[2] ning oliiviõli aastane toodang oli ligikaudu 90 tonni.

Arvestades San Marino pikaajalisi traditsioone oliiviõlisektoris, tugevdab San Marino ühinemine teatavatel tingimustel rahvusvahelist oliivinõukogu, seda eelkõige oliivitoodete omadusi käsitlevate riiklike ja rahvusvaheliste õigusnormide ühtlustamisel, et vältida kaubandustõkkeid. Ühinemine on kooskõlas liidu poliitika eesmärkidega, mis on seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013[3] II osa II jaotises sätestatud põllumajandustoodete turustamisstandarditega.

Liikmete nõukogus vastu võetava otsusega kehtestatakse San Marino ühinemise tingimused seoses osaluskvootidega rahvusvahelises oliivinõukogus ning ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaeg.

Liikmete osaluskvoodid, mida kasutatakse rahaliste sissemaksete ja hääleõiguste kindlaksmääramiseks, arvutatakse vastavalt lepingu artiklis 11 sätestatud valemile. Liit tagab, et seda valemit kasutatakse San Marino osaluskvootide kindlaksmääramisel.

Liit toetab kõiki ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaegu, mis võimaldavad San Marinol lepinguga peagi ühineda. Kui ühinemiskirja hoiuleandmine lükkub edasi, võib liit toetada ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaja pikendamist liikmete nõukogu hiljem vastu võetavates otsustes.

Võttes arvesse otsustusprotsessi rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus, on liidu seisukoht vajalik San Marino ühinemistingimuste kehtestamiseks.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega „kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“[4].

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Liikmete nõukogu on rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu alusel loodud organ.

---

[2] Maailmapanga arengunäitajate kohaselt.

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

[4] Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa *vs.* nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

Akt, mille liikmete nõukogu peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandataval aktil on õiguslik toime eelkõige seetõttu, et see mõjutab otsustamise tasakaalu liikmete nõukogus, kui otsuseid ei võeta vastu konsensuse alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4[5].

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatud akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 207.

4.3. Järeldus

Ettepanekus esitatud otsuse õiguslik alus peaks seega olema ELi toimimise lepingu artikkel 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9.

[5] Oliiviõli turustusnorme käsitlevad liikmete nõukogu aktid, mis võidakse vastu võtta konsensuseta, on rahvusvahelise õiguse alusel siduvad vastavalt lepingu artikli 20 lõikele 3 ja võivad otsustavalt mõjutada ELi õigusaktide sisu, nimelt määrusel (EL) nr 1308/2013 põhinevaid delegeeritud õigusakte ja rakendusakte.

2024/0184 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogus seoses San Marino ühinemisega 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepinguga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2016/1892[1] allkirjastati 18. novembril 2016 liidu nimel 2015. aasta rahvusvaheline oliiviõli- ja lauaoliivileping (edaspidi „leping“), eeldusel et see hiljem sõlmitakse. Leping jõustus ajutiselt 1. jaanuaril 2017 vastavalt selle artikli 31 lõikele 2 ning liit sõlmis selle nõukogu 17. mai 2019. aasta otsusega (EL) 2019/848[2].

(2) Lepingu artikli 29 kohaselt kehtestab rahvusvahelise oliivinõukogu liikmete nõukogu (edaspidi „liikmete nõukogu“) tingimused, mille alusel saab mingi riigi valitsus lepinguga ühineda.

(3) San Marino valitsus on esitanud ametliku taotluse lepinguga ühinemiseks. Seetõttu peaks liikmete nõukogu tulevase istungi või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, määrama kindlaks San Marino ühinemise tingimused, mis puudutavad rahvusvahelise oliivinõukogu osaluskvoote ja ühinemiskirja hoiuleandmise tähtaega.

(4) Arvestades, et San Marino arendab oma oliivisektorit tarbimise osas ning kavatseb arendada ka tootmist, tugevdab San Marino ühinemine teatavatel tingimustel rahvusvahelist oliivinõukogu, seda eelkõige oliivitoodete omadusi käsitlevate riiklike ja rahvusvaheliste õigusnormide ühtlustamisel, et vältida kaubandustõkkeid.

(5) On asjakohane määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel liikmete nõukogus, kuna vastuvõetavad otsused on liidu suhtes õigusliku toimega, mis avaldab eelkõige mõju liikmete nõukogu otsuste tasakaalule, kui otsuseid ei võeta vastu konsensuse alusel vastavalt lepingu artikli 10 lõikele 4,

---

[1] Nõukogu 10. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1892 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 293, 28.10.2016, lk 2, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1892/oj).

[2] Nõukogu 17. mai 2019. aasta otsus (EL) 2019/848 2015. aasta rahvusvahelise oliiviõli- ja lauaoliivilepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 139, 27.5.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/848/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel oliiviõli- ja lauaoliivilepingu liikmete nõukogu tulevasel istungil või sellise menetluse raames, mida liikmete nõukogu kasutab otsuste kirjavahetuse teel vastuvõtmiseks, ja mis käsitleb San Marino valitsuse lepinguga ühinemise tingimusi, on esitatud lisas.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja